

Sosiaali- ja terveysministeriön ja
Työterveyslaitoksen tulossopimus vuosille
2012–2015;
tulostavoitteet 2015

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ
Helsinki 2014

Sisällys

1. YLEISTAVOITTEET	2
2. YHTEISKUNNALLISET VAIKUTTAVUUSTAVOITTEET	3
3. TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS	4
3.1. Toiminnallinen tehokkuus	4
3.2. Tuotokset ja laadunhallinta	6
3.3. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	10
4. RAHOITUS	10
5. TULOSTAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN SEURANTA	11
LIITE 1: Hallinnonalan vaikuttavuustavoitteet ja seurantaindikaattorit	13
LIITE 2: Erittely henkilötövuosista ja erikseen seurattavat VMBaro-työtyytyväisyysbarometrin kysymykset	17
LIITE 3: Erittely määrärahoista	18

1. YLEISTAVOITTEET

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) ja Työterveyslaitos (TTL) sopivat tässä tulossopimuksessa vuodelle 2015 asetettavista tulostavoitteista ja resursseista. Hallituksen tai ministereiden toimeksiannoista tai muista tulossopimukseen sisällyttämättä tehtävistä sovitaan erikseen STM:n ja laitoksen johdon tasolla.

Työterveyslaitoksen toiminta-ajatus ja visio 2020:

- Toiminta-ajatus: Edistämme työn terveellisuutta ja turvallisuutta osana hyvää elämää.
- Visio: Hyvinvointia työstä
- Työterveyslaitoksen strategiset painopisteet:
 - Työhyvinvointi muuttuvassa työelämässä,
 - työkyvyttömyyden vähentäminen ja
 - työterveysyhteistyö.
- Lisäksi Työterveyslaitos panostaa seuraaviin erityiskysymyksiin:
 - Uusien teknologioiden turvallisuus.
 - Arktisen työn työhyvinvointi.

Sosiaali- ja terveysministeriön ohjaus perustuu yhteisiin hallitusohjelmasta ilmeneviin valtioneuvoston tason tavoitteisiin, hallitusohjelman toimeenpanosuunnitelmaan sekä sosiaali- ja terveysministeriön vuonna 2010 hyväksyttyyn strategiaan.

STM:n strategiset valinnat ovat:

- Hyvinvoinnille vahva perusta,
- kaikille mahdollisuus hyvinvointiin ja
- elinympäristö tukemaan terveyttä ja turvallisuutta.

TTL:n tulostavoitteet tukevat hallitusohjelman kolmen keskeisen kokonaisuuden saavuttamista. Ne ovat

- Köyhyyden, eriarvoisuuden ja syrjäytymisen vähentäminen
- Julkisen talouden vakauttaminen
- Kestävän kasvun, työllisyyden ja kilpailukyvyn vahvistaminen.

TTL tukee hallitusohjelmaan perustuvista kokonaisuuksista erityisesti sosiaali- ja terveysministeriön vastuulla olevien kokonaisuuksien sekä keskeisten poikkihallinnollisten ohjelmien toteuttamista ministeriön strategisten valintojen mukaisesti seuraavasti:

- työn, työolojen ja työelämän laadun kehittäminen,
- työhyvinvoinnin ja terveyden edistäminen työpaikalla (työterveysyhteistyö),
- työkyvyn edistäminen ja ylläpitäminen työuran eri vaiheissa,
- työterveyshuollon roolin kirkastaminen työterveyshuollon, muun terveydenhuollon, sosiaalivakuutuksen ja työeläkevakuutuksen yhteistyössä sekä yhteistyön rakentaminen,
- yhteistyö hallinnonalan muiden laitosten ja virastojen kanssa sekä asiantuntijapalvelut,
- riittävän osaamisen turvaaminen työterveyshuollon ja oman asiantuntija-alueensa tietojärjestelmien kehittämisessä ja liikennelääketieteen osalta,
- KASTE II-ohjelma ja
- osallistuminen SOTERKO -yhteenliittymään sekä
- työterveyteen ja kansanterveyteen liittyvien asioiden synergian lisääminen.

TTL ottaa huomioon toiminnan ja talouden suunnittelussa säästöjen ja sopeuttamistoimien

vaikutukset.

TTL osallistuu hallituksen rakennepoliittisen ohjelman toimeenpanoon. Rakennepoliittisen ohjelman toimeenpano voi johtaa tulossopimuksen tarkistamiseen.

TTL tukee ministeriötä tehtäväl alueensa EU- ja kansainvälisissä tehtävissä sekä toteuttaa tutkimus- ja kehittämishankkeita sosiaali- ja terveysalan yhteenliittymän yhteistyössä (SOTERKO).

TTL organisoi viestinnän ja vaikuttamisen niin, että ne tukevat strategisten tehtävien hoitoa ja niiden vaikuttavuus paranee. TTL hoitaa omalta osaltaan kansalaisviestintää ja tuottaa tietoa SADe-ohjelman osana toteutettavaan kansalaisten sote-tietokokonaisuuteen. Päävastuu tästä tehtävästä on THL:llä.

TTL antaa sosiaali- ja terveysministeriölle asiantuntijatukea säädösvalmisteluun, toimeenpanoon ja vaikutusten arviointiin.

TTL:n strategisissa hankkeissa toteutetaan sukupuolivaikutusten arviointi.

2. YHTEISKUNNALLISET VAIKUTTAVUUSTAVOITTEET

Työterveyslaitoksen yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet perustuvat hallitusohjelmassa määriteltyihin yhteisiin yhteiskunnallisiin vaikuttavuustavoitteisiin ja sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan yleisiin vaikuttavuustavoitteisiin.

Työterveyslaitoksen toiminnalliset tavoitteet tukevat seuraavien STM:n hallinnonalan yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden toteutumista:

- **Hyvinvoinnille vahva perusta**
 - Pidempää työuria työhyvinvoinnilla.
- **Kaikille mahdollisuus hyvinvointiin**
 - Uudet palvelujen rakenteet ja toimintatavat.
- **Elinympäristö tukemaan terveyttä ja turvallisuutta**
 - Varmistetaan yhteiskunnan toimivuus erityistilanteissa.

Työterveyslaitoksen omat täydentävät seurantamittarit ovat seuraavat:

Vaikuttavuustavoite	Indikaattorit tai muu seuranta	Lähtötaso	Tavoite 2015
Hyvinvoinnille vahva perusta			
Työurat pitenevät	Työllisen työajan odote	33,5 v (2010)	pitenee
Nuoret kiinnittyvät työelämään	Työkyvyttömyyseläkkeiden alkavuus 25-44 -vuotiailla ikäryhmittäin 25-29 30-34 35-39 40-44	0,18 % 0,26 % 0,34 % 0,48 % (2010)	vähenee
Työpaikoilla kehitetään työhyvinvointia investointina voimavaroihin	Strategisen hyvinvoinnin johtamisen indeksi	46,5 % (2012)	50 %
Työterveyshuollon (tth) vaikuttavuus paranee			
	Työkyvyn seuranta-, hallinta- ja varhainen tukimallien käytön yleisyys tth:n asiakastyöpaikoissa	30 % (2010)	50 %
	Työterveyshuolto – työpaikalla yhteistyön toimivuus työsuojelupäälliköiden ja -valtuutettujen arvioimana (työterveysyhteistyö)	Yhteistyö on erittäin hyvin toimivaa: 35 % vastanneista	Yhteistyön hyväksi kokevien määrä lisääntyy 15 %

Vaikuttavuustavoite	Indikaattorit tai muu seuranta	Lähtötaso	Tavoite 2015
		(2012)	
	Pientyöpaikkojen työterveyshuol- lon kattavuus: yksinyrittäjät 2 - 9 -työntekijän työpaikat	(2010) 44 % 75 %	 54 % 85 %
	Kattavuus: palkansaajat yrittäjät maatalousyrittäjät lyhytaikaisessa työsuhteessa ole- vat		
	Työterveyshuoltoyksiköillä on laatu järjestelmä (auditointimatrii- si, laatuavain) käytössään	33 % (2010)	50 %

Työterveyslaitoksen määrälliset suoritteet	2013 toteuma	2014 tavoite	2015 tavoite
Tieteelliset julkaisut	408	400	300
Yleistajuiset julkaisut	366	400	400
Verkkosivulla kävijöiden lkm/kk	141 416	140 000	150 000
Asiantuntijapalvelutyöpäivät	48 200	56 000	56 000
Työympäristön mittaukset ja analyysit	67 000	56 000	56 000
Ammattitauti- ja työkyvyn arviointitutki- mukset	1 681	1 800	1 800
Koulutettavapäivät	22 089	24 000	24 000

3. TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS

*Sosiaali- ja terveysministeriön koko hallinnonalalle asettamat yhteiset toiminnalliset ta-
voitteet:*

- hallinnonalan toiminnan tuottavuuden parantaminen,
- kokonaisarkkitehtuurin kehittäminen ja käyttöönotto,
- viestinnän kehittäminen sekä tieto- ja viestintätekniikan hyödyntäminen,
- sukupuolten välisen tasa-arvon suunnitelmallinen edistäminen,
- riskienhallinnan, valvonnan ja sisäisen tarkastuksen kehittäminen,
- hankintatoimen ja toimitilojen käytön tehostaminen ja
- henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen.

3.1. Toiminnallinen tehokkuus

Tulossopimuksessa otetaan huomioon tutkimuslaitosuudistuksen toimeenpano ja säästö-
velvoitteet. Tutkimuslaitosuudistus, TKI -määrärahojen leikkaukset ja talousarvion säästöt
kohdistuvat tutkimuslaitosten ja ministeriön määrärahoihin. Leikkauksista ja säästöistä ja
niiden kohdentumisesta sekä niistä toimenpiteistä, joihin TTL on niiden johdosta ryhtynyt,
raportoidaan laitoksen toimintakertomuksessa. TTL raportoi myös siitä, miten hyvin TTL
on onnistunut valtioneuvoston kanslian ja Suomen Akatemian uusien rahoitusvälineiden
haussa. TTL:n kansainvälisen arvioinnin suositusten toimeenpano liittyy myös samaan
asiakokonaisuuteen. TTL raportoi erikseen siitä, mihin toimenpiteisiin on ryhdytty arvi-
oinnin suositusten johdosta. Sopeutustoimet TTL:n tulee tehdä vaarantamatta lakisääteisiä
ja muita keskeisiä tehtäviä.

	Toiminnallinen tavoite ja tulostavoite 2015
Tuottavuus	
Vaikuttavuus- ja tuloksellisuustoimenpiteet	TTL:n tuottavuus, vaikuttavuus ja tuloksellisuus on kehittynyt uudessa vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelmassa asetettujen tavoitteiden mukaisesti. TTL osallistuu hallinnonalan nimettyjen VATU-hankkeiden toimeenpanoon erikseen sovittavalla tavalla.
Kokonaisarkkitehtuurimenetelmän (KA) käyttö	TTL on toteuttanut yhteentoimivuuden sekä kuvaukset kokonaisarkkitehtuurimenetelmällä ja menetelmä on osa jatkuvaa toimintaa. - Merkittävimmät kehitysprojektit ovat hankesalkunhallinnan piirissä ja niissä toteutetaan arkkitehtuuria. - Tietovarantojen kuvaukset ovat ajan tasalla ja avoimen datan osalta edetään suunnitelmien mukaisesti.
	KA-kypsyystaso 3 on saavutettu.
Tieto- ja viestintätekniikan hyödyntämisen tehostaminen	Tietohallintolain ja JulkICT strategian edellyttämät ja muut VIP:in tarjoamat yhteiset palvelut sekä järjestelmät on otettu käyttöön soveltuvin osin.
	TTL on ottanut v. 2015 aikana käyttöön valtion yhteiset palvelut (VYVI-palvelut) soveltuvin osin.
	Konsernin yhteisen verkkopalvelujen julkaisujärjestelmän käyttööotto selvitetään. TTL siirtyy käyttämään konserniratkaisua ja mikäli tehtävästä selvityksestä ei muuta johdu, TTL osallistuu yhteiseen ratkaisuun.
	TTL arvioi mahdollisuuksia käyttää Valtorin perustietotekniikkapalveluita.
	TTL on edennyt merkittävästi kohti korotettua tietoturvasoaa.
	TTL:ssä on käytössä hallinnonalan yhteinen jakelu- ja asiakasrekisterijärjestelmä soveltuvin osin.
SOTERKO-yhteenliittymä	TTL on osallistunut Soterkon tutkimusohjelmien avulla valtioneuvoston yhteiseen hanketoimintaan. Tulevaa hanketoimintaa on linjattu Soterkon pidemmän aikavälin suunnitelmien mukaisesti.
Sukupuolten välisen tasa-arvon suunnitelmallinen edistäminen	TTL on edistänyt naisten ja miesten välistä tasa-arvoa tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti sekä tukenut ministeriön työtä sukupuolinäkökulman valtavirtaistamiseksi.
Viestinnän kehittäminen	STM:n ja hallinnonalan keskeiset strategiset päämäärät viestitään suunnitelmallisesti ja vaikuttavasti sidosryhmille.
Sidosryhmätyö	TTL:n viestinnän vaikuttavuus on parantunut (kansalaiskysely 2012, mediabarometrit 2013 ja 2015, mainetutkimus 2014).
Julkaisutoiminta	TTL:n julkaisut on tallennettu hallinnonalan yhteiseen julkaisuarkistoon, ja ne löytyvät helposti verkkopalvelun kautta. Sähköinen julkaisuarkisto, Julkari, on soveltuvin osin vakiintuneessa käytössä TTL:ssä.
SADE-hanke:	Hallinnonalan kansalaisille tuottama sosiaali- ja terveystieto on koordinoitua ja tavoittaa kohderyhmänsä tehokkaasti.
Riskienhallinnan, valvonnan ja sisäisen tarkastuksen kehittäminen	TTL:ssä on käytössä systemaattinen riskienhallinta sekä kattava valvonta ja sitä tukeva sisäinen tarkastus.
Talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmän käyttöönotto (KIEKU)	TTL ei ole Kiekun piirissä.
Toimitilojen käytön ja hankintatoimen tehostaminen	TTL:n toimitilatehokkuus tavallisissa toimistotiloissa on parantunut ja lähestynyt selkeästi 25 htv/m ² /henkilö tavoitetta.
Kannattavuus	
Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus:	
• tuotot, 1000 €	18 600
• kustannukset, 1000 €	
Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus, %	100 %

	Toiminnallinen tavoite ja tulostavoite 2015
Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus:	
• rahoitus muilta valtion virastoilta	1 100
• rahoitus EU:lta	2 000
• muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	2 800
• rahoitus Suomen Akatemialta	600
• rahoitus Tekesiltä ja SHOK:lta	1 500
• yhteisrahoitteisen toiminnan muut tulot	
Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus, %	50 %

3.2. Tuotokset ja laadunhallinta

	Toiminnallinen tavoite ja tulostavoite 2015
Hyvinvoinnille vahva perusta	
Pidempää työtä työhyvinvoinnilla	
Työn ja työolojen ja työelämän laadun kehittäminen	Työterveys, työturvallisuus ja työhyvinvoinnin tukeminen ovat osa yritysten strategiat Johtamisen kehittämisverkoston toiminta on vakiintunut, mikä pysytään arvioinnin avulla osoittamaan, ja julkisen sektorin johtamisen laatukriteerit on tehty. Työhyvinvointifoorumin toiminta on vakiintunut ja toimintamalli on aktiivisessa käytössä. TEPSI-hyvien käytäntöjen tietopankin toteuttaminen ja ylläpito STM:n kanssa sovitun toimintatavan mukaisesti. Hyvien käytäntöjen tietopankki (TEPSI) on käyttöön otettu ja toiminnassa. TTL on osallistunut Työelämä 2020 hankkeen toimintaan tarkennetun yhteistyölupauksen mukaisesti - TTL toteuttaa Työelämä 2020 -hanketta tarkennetun yhteistyölupauksen mukaisesti ja käyttää Työhyvinvointifoorumeita, työpaikkojen työhyvinvointiverkostoa ja Johtamisen kehittämisverkostoa hyvien johtamis- ja esimiestyökäytäntöjen ja työhyvinvointia edistävien toimintatapojen levittämiseen. TTL tukee toimialakohtaisten työelämän kehittämisohjelmien valmistelua ja toteutusta. Viestinnällä, koulutuksella, työpajatyöskentelyllä ja hyvien käytäntöjen jakamisella on lisätty työpaikkojen, työterveyshuollon sekä muiden työhyvinvoinnin toimijoiden tietoisuutta ja osaamista sekä parannettu yhteistyötä työhyvinvointia ja työterveyshuoltoa koskevissa kysymyksissä. - TTL on osallistunut alueellisissa työelämäverkostoissa tiedolla johtamiseen ja asiakasratkaisujen etsimiseen. TTL on osallistunut työelämän kehittymistä kuvaavien mittareiden valmistelutyöhön. - TTL laatii vuosittain tilastoanalyysit terveydenhuollon ja työsuojeluhallinnon toiminnan tueksi kansallisia ja alueellisia toimintaympäristöanalyyskejä varten. Analyysien sisältöä kehitetään vuosittain yhteistyössä STM:n kanssa. TTL laatii tätä työtä varten konkreettisen suunnitelman alkuvuonna

	Toiminnallinen tavoite ja tulostavoite 2015
	2015. Alueelliset toimintaympäristöanalyysit laaditaan aluehallintovirastokohtaisesti mahdollisuuksien mukaan. Analyysiä päivitetään säännöllisesti. • TTL varmistaa, että keskeiset alueelliset ja valtakunnalliset työhyvinvoinnin toimijat ovat mukana THF:n verkostossa ja viestintä tutkimus- ja kehityshankkeista aktiivista työpai-koille tulosten käytäntöön soveltamiseksi. • TTL huomioi toiminnassaan työhyvinvointiin liittyvien toimintamallien esittelyn myös EU-tasoisesti (esim. psy-kososiaalisen kuormituksen vähentäminen, ikäjohtaminen). • TTL hoitaa verkostoyhteistyön operatiivisia tehtäviä (ml. Euroopan työterveys- ja työturvallisuusviraston verkostot) erikseen sovittavalla tavalla. TTL ylläpitää Euroopan työ-terveys- ja työturvallisuusviraston kampanjan internet-sivuja STM:n toimittamaan materiaaliin sekä TTL:n omaan materiaaliin pohjautuen ja ylläpitää osiota tiedossa olevista tilaisuuksista. • TTL tukee STM:n ja aluehallintoviraston työsuojelun vas-tualueiden ydinviestien levittämistä ja tuottaa tarvittavaa asiantuntijatieta niiden päätöksenteon tueksi. • TTL osallistuu omalla panoksellaan STM:n ja aluehallinto-virastojen työsuojelun vastualueiden osittain rahoittamiin tutkimushankkeisiin.
Työhyvinvoinnin ja terveyden edistäminen työpaikal-la (työterveysyhteistyö).	Työterveysyhteistyölle on kehitetty selkeät toimintatavat. TTL on toteuttanut työterveystoiminnan vaikuttavuustutkimusoh-jelman. Masto-, Mieli 2009, Tomahoek, PIRA ym. -hankkeissa kehitetyt käytännöt on sisällytetty osaksi työterveyshuoltoa. Työterveyshuollon asiakasosaamisen hyvät käytännöt ja yhteistyön malleja on levitetty ja niiden vaikutuksia seurataan. Pienten yritysten, yrittäjien, omaa työtään tekevien, maatalousyrit-täjien ja lyhytaikaisessa työsuhteessa olevien työterveyshuoltopal-velujen kattavuus ja laatu on parantunut. • Työterveyshuoltopalvelujen kehittämisen painopistettä suunnataan edelleen pieniin yrityksiin, yrittäjiin, omaa työ-tään tekeviin ja maatalousyrittäjiin. Työpaikkojen kemikaaliriskienhallintaa koskevat järjestelmät ovat yleisesti tiedossa ja käytännössä toimivia. • TTL toteuttaa kansallista kemikaaliohjelmaa erityisesti vas-tuulleen ositettujen toimenpidesuosituksen osalta esimerkik-si hankkeiden välityksellä sekä tukemalla STM:ää mm. säädösvalmistelutyössä. TTL osallistuu kemikaaliohjelman viestintäsuunnitelman toteuttamiseen mm. Kemikaalivihi-verkoston kautta.
Työkyvyn edistäminen ja ylläpitäminen työuran eri vaiheissa.	Hyvän työterveyshuoltokäytännön toimintamallit on ajantasaistettu ja toimintamallit on viety käytäntöön. • TTL jatkaa hyvän työterveyshuoltokäytännön toimintamal-lien viemistä käytäntöön. Työkyvyn hallinnan, seurannan ja varhaisen tuen mallit on kehitetty ja viety käytäntöön. Työterveyshuollon henkilöstön koulutus on valtioneuvoston asetuk-sen 708/2013 mukaista ja sisältö vastaa uudistunutta työterveys-

	Toiminnallinen tavoite ja tulostavoite 2015
	huoltoa. • TTL järjestää työterveyshuollon koulutusta yhteistyössä ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen kanssa. • TTL:lle siirretyn työterveyshuollon koulutusmäärärahan käytöstä on tehty suunnitelma ja määrärahan käytön seurannasta on sovittu ministeriön kanssa. Vammaisten ja osatyökykyisten mahdollisuuksia työhön on lisätty ja vaikutuksia selvitetty. • Työterveyshuolloille ja työnantajille on annettu tietoa ja järjestetty koulutusta vammaisten ja osatyökykyisten terveyden ja työkyvyn tukemisesta • TTL levittää työpaikkojen käyttöön nuorten työurasiirtymien hallintamalleja, vammaisten ja osatyökykyisten työtiloihin tarkoitettuja mukauttamisratkaisuja ja esteettömyyden arviointimenetelmiä, maahanmuuttajien työllistymistä ja työhyvinvointia tukevia käytäntöjä sekä työ- ja toimintakykyä edistäviä toimintamalleja, ja arvioi näiden vaikuttavuutta. TTL on arvioinut sairauspoissaolojen ja työkyvyttömyyseläkkeiden vähentämisen sekä työhön osallistumisen lisäämiseen tähtäävien sairausvakuutuslain muutosten vaikuttavuutta. • TTL tuottaa tietoa työkyvyttömyyteen johtavista tekijöistä ja työkyvyttömyyden ehkäisykeinojen vaikutuksista sekä työn psykososiaalisten tekijöiden yhteydestä työkykyyn ja työssä jatkamiseen. • Sairausvakuutuslain osasairauspäivärahaajärjestelmän vaikutuksia työhön osallistumiseen selvittämistä jatketaan, mukana Kela ja ETK. • TTL on kehittänyt ja levittänyt malleja työpaikoille työsuojelu- ja työterveysyhteistyön lisäämiseksi. • TTL varautuu vuoden 2017 työeläkeuudistusta koskevan sopimuksen sisältämiin tehtäviin.
Kaikille mahdollisuus hyvinvointiin Uudet palveluiden rakenteet ja toimintatavat	
Työterveyshuollon roolin kirjastaminen työterveyshuollon, muun terveyden huollon, sosiaalivakuutuksen ja työeläkevakuutuksen yhteistyössä sekä yhteistyön parantaminen	Työterveyshuolto on integroitunut osaksi terveydenhuoltojärjestelmää STM:n linjausten mukaisesti, huomioonottaen paikalliset olosuhteet, tarpeet ja resurssit. • Työkyvyn tukemiseksi ja työkyvyttömyyden ehkäisemiseksi TTL osallistuu hoitoketjujen rakentamiseen perusterveydenhuollon, työterveyshuollon, erikoissairaanhoidon ja kuntoutuksen yhteistyönä. (Päävastuu THL:lla) • TTL valmistelee tiedon tuottamista työterveyshuoltopalvelujen tarpeesta sosiaali- ja terveydenhuoltoalueittain. • TTL jatkaa osallistumista monikanavarahoituksen selvittämiseen yhteistyössä STM:n ja THL:n kanssa. (Päävastuu STM:llä) Työterveyshuollon tietojärjestelmiä on kehitetty niin, että ne vastaavat työterveyshuollon yhteistyön ja raportoinnin tarpeisiin sekä muuttuneisiin säädöksiin ja oheisiin. Seitti-hankkeeseen osallistuneissa yksiköissä kehitetyt toimintamallit on viety käytäntöön ja varmistettu Seitti -hankkeissa mukana oleville työterveyshuoltojen asiantuntijatuki ja tietoa jaettu valtakunnallisesti. TTL on vahvistanut opetushallinnon kanssa työelämään siirtyvien

	Toiminnallinen tavoite ja tulostavoite 2015
	nuorten työelämävalmiuksia ja nuorten aikuisten työuran kestävyyttä (ml. perehdytys, nuorten työntekijöiden ja nuorten johtajien työssä pärjääminen). - TTL vahvistaa opetushallinnon kanssa työelämään siirtyvien nuorten työelämävalmiuksia ja nuorten aikuisten työuran kestävyyttä. TTL on kehittänyt työttömien ja osatyökykyisten mahdollisuuksia siirtyä kuntoutuksen kautta työelämään yhteistyössä THL:n kanssa - TTL järjestää yhteistyössä THL:n kanssa maksullista koulutusta terveyskeskuksille työttömien terveydenhuollon palveluista resurssien puitteissa. (Päävastuu TTL:lla) TTL on kehittänyt opiskeluterveydenhuoltoa yhteistyössä THL:n kanssa. - TTL osallistuu opiskeluterveydenhuollon ohjelman toteuttamiseen ja mielenterveys- sekä päihdetyön menetelmien kehittämiseen yhteistyössä THL:n kanssa. (Päävastuu TTL:lla) Työterveyspalveluja tuottavilla yksiköillä on kattavasti toimiva laatujärjestelmä. - Laatukriteerit on luotu ja implementointi on aloitettu yhteistyössä Kelan kanssa sekä koulutuksen ja laatuvaatavaverkoston avulla. Laatujärjestelmän käyttöönoton seuranta on aloitettu. TTL vastaa Työterveyshuolto Suomessa -katsauksen toteuttamisesta. - TTL perustaa kansallisen työterveyshuollon laatuportaalin.
Kaste II	Kaste II:n osaohjelma: <i>Johtamisella tuetaan palvelurakenteen uudistumista ja työhyvinvointia</i> toteutettu suunnitelman mukaisesti TTL on osallistunut osaohjelman <i>Sosiaali- ja terveydenhuollon rakenteiden ja palvelukokonaisuuksien uudistaminen</i> toteuttamiseen.
Elinympäristö tukemaan terveyttä ja turvallisuutta	
Varmistetaan yhteiskunnan toimivuus erityistilanteissa (pandemia) Kemiallisiin uhkiin varautuminen	Valmiuden ylläpitäminen, ohjeiden tarkistaminen tarvittaessa. Vakavien kemiallisten uhkien osaamiskeskukseen eli C-osaamiskeskukseen toiminnan ylläpito ja kehittäminen. Parhaat hoitomuodot työympäristössä herkistyneiden, vakavia oireita kokevien henkilöiden auttamiseksi on kartoitettu ja otettu käyttöön. TTL on osallistunut STM:n ympäristöherkkyysverkoston toimintaan. TTL toteuttaa hankkeen uusien hoitomuotojen kehittämiseksi vakavia oireita kokevien henkilöiden auttamiseksi.
Palvelukyky ja laatu	TTL on luonut tutkimus-, koulutus- ja viestintäpalveluiden sekä muiden asiantuntijapalveluiden tuotantoon selkeän ja toimivan palvelukonseptin. TTL on käynnistänyt alueellisen yhteistyön kehittämisen sisältöinä mm. merkittävien alueellisten työhyvinvointiin ja terveyteen liittyen asiakokonaisuuksien ratkaiseminen SOTERKO-yhteistyössä ja työhyvinvointifoorumin toiminnassa sekä alueellisten toimijoiden kehittämistyön aktivoin-
Yhteistyö hallinnonalan muiden laitosten ja virastojen kanssa sekä asiantuntijapalvelut	

	Toiminnallinen tavoite ja tulostavoite 2015
	ti ja synkronointi. TTL valmistelee työsuojeluviranomaisen määäämiä työolosuhde-mittauksia ja -selvityksiä koskevat lausunnot sovitusajassa. • TTL tuottaa HTP-perustelumuiot HTP-jaostolle. • TTL tekee sähkömagneettisten kenttien direktiivin sovel-tamisohjeen ja siihen liittyvän viestintäaineiston työpaikko-jen käyttöön yhteistyössä STUK:n kanssa. • Kansainvälisen arvioinnin suositusten mukaisesti TTL käynnistää yhteistyössä THL:n kanssa uusien yhteistyö-muotojen kehittämisen ympäristöterveyteen liittyvissä ky-symyksissä. TTL edistää työsuojelunäkökulman kattavampaa huomioimista ECHA:n riskinarviointikomiteassa (RAC). RAC vastaa EU:n kemi-kaaliasetus REACH:in puitteissa tapahtuvasta kemikaalien rajoituk-sia, lupia ja luokituksia koskevien suositusten valmistelusta. • TTL osallistuu kemikaalien riskinarviointityöhön Euroopan kemikaalivirasto ECHA:n riskinarviointikomiteassa (RAC)

3.3. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Työterveyslaitos kiinnittää huomiota erityisesti johtamisen ja esimiestyön, osaamisen sekä työkyvyn kehittämiseen VATU-ohjelman inhimillistä pääomaa koskevien tavoitteiden mu-kaisesti.

	Tulostavoite 2014	Toiminnallinen tavoite 2015
Henkilöstömäärä (htv)	<i>seurataan</i>	<i>seurataan</i>
Johtaminen, osaaminen ja työkyky		yli valtion keskitason
• työtyytyväisyysbarometrin kokonaisindeksi (VM Baro) ja määriteltujen 6 kysymyk-sen indeksit* • sairauspoissaolot (pv/htv)	enintään sama kuin 2010 (3,4 %)	enintään sama kuin 2010 (3,4 %)
Henkilöstörakenne		
• eläkkeelle siirtymisen kes-ki-ikä (vuotta) • työkyvyttömyyseläkkeelle jäävien osuus (% henkilös-töstä) • määräaikaisten osuus (% henkilöstöstä)	vähintään 64,5 v alle 0,5 % enintään 25 %	vähintään 64,5 v alle 0,5 % enintään 25 %

* TTL:ssä toteutetaan joka toinen vuosi VMBaro alkaen vuodesta 2013 ja joka toinen vuosi henkilöstö-kysely TTL:n valitsemalla tavalla.

4. RAHOITUS

Tulostavoitteet on asetettu siten, että ne on mahdollista saavuttaa laitoksen käytettävissä olevalla rahoituksella. TTL:lle on vuoden 2015 talousarviossa myönnetty 33,287 miljoonaa euroa.

Toimintamenot	2013 toteuma	2014 arvio	2015 suunnitelma
Menot (1000 euroa)	67 761	66 293	63 288
Toimintamenomomentille nettoutettavat tulot	30 412	29 717	29 630
Nettomenot	38 349	36 576	33 658
Talousarvio/kehys	37 964	36 842	33 287
Tilikauden tulos	-385	266	-371

5. TULOSTAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN SEURANTA

Pitkän aikavälin tavoitteiden toteutumisen laajempi arviointi

Tulossopimuskauden kokonaisarviointi käynnistetään loppukaudesta. Ministeriö sopii erikseen laitoksen kanssa arviointimenettelystä.

Lyhyen aikavälin tavoitteiden toteutumisen arviointi

Tulossopimuksen budjettivuoden tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa. Tulossopimuksen toteutumista arvioidaan ministeriön antamassa tilinpäätöskannanotossa toimintavuotta seuraavan vuoden kesäkuussa, muussa tulosarvioinnissa sekä osapuolten kesken niin sopiessa myös sopimuskauden aikana.

TTL:n tulee Valtiokonttorin määräyksessä mainitussa määräajassa julkaista tavoite- ja toteumatietonsa Netra-tulostietojärjestelmässä. Tulossopimus ja muut suunnittelun ja seurannan asiakirjat tulee viedä omalle asiakirjasivulle internetiin.

Tulossopimuksen ja siinä asetettujen tulostavoitteiden arvioinnissa käytetään asteikkoa 1-5:

1. Tulostavoitetta ei ole edistetty toimintavuonna (heikko),
2. tulostavoite on osittain toteutunut (välttävä),
3. tulostavoite on toteutunut lähes tulossopimuksessa suunnitellun mukaisesti (tydyttävä),
4. tulostavoite on saavutettu tavoitteen mukaisesti (hyvä) ja
5. tulostavoite on saavutettu ja ylitetty huomattavasti (erinomainen).

Tavoitetason saavuttaminen oikeuttaa arvosanaan "hyvä" (4). Arvosana viisi (5) edellyttää tavoitteen merkittävää ylitystä, joka tukee ministeriön strategiaa ja ylityksestä on erityistä hyötyä ministeriön strategian toteutuksessa.

Numeerisesti ilmaistuissa tavoitteissa käytetään ministeriön ja laitoksen kanssa yhteisesti sovittua vaihteluväliä kullekin arvosanalle.

Työterveyslaitos laatii kunkin vuoden syyskuun 15. päivän mennessä määrärahan riittävyyttä koskevan raportin yhteydessä tiiviin arvion (ns. väliraportti) tulossopimuksen toteutumisesta. Raportin tulee sisältää analyysi niistä toimintavuoden tavoitteista, joiden toteutuksessa on ongelmia, viivästyksiä tai muita seuraavan vuoden tulossopimuksen laatimiseen vaikuttavia tekijöitä. Ministeriö ohjeistaa raportointia erikseen.

Muu raportointi

Laitoksen resurssien riittävyyttä toimintavuonna seurataan toukokuussa ja syyskuussa määrärahojen riittävyyttä koskevien raporttien avulla. Raportti hallinnonalan vaikuttavuus- ja tu-

loksellisuusohjelmassa 2012 - 2015 määriteltyjen tavoitteiden toteutuksesta laaditaan ministeriölle puolivuosisraportoinnin yhteydessä.

Tätä sopimusta on laadittu kaksi yhtäpitävää kappaletta, yksi kummallekin sopijapuolelle.

Helsingissä 16. päivänä joulukuuta 2014

ALLEKIRJOITUKSET

Susanna Huovinen
peruspalveluministeri

Harri Vainio
pääjohtaja

Päivi Sillanaukee
kansliapäällikkö

Anna-Liisa Pasanen
toiminta-alueen johtaja

LIITE 1: Hallinnonalan vaikuttavuustavoitteet ja seurantaindikaattorit

Hyvinvoinnille vahva perusta

Vaikuttavuustavoitteet

- Terveys ja hyvinvointi osaksi kaikkea päätöksentekoa
- Pidempiä työuria työhyvinvoinnilla
- Elämän eri osa-alueet tasapainoon
- Sosiaaliturvan rahoitus kestäväksi

Seurantaindikaattorit	2010	2011	2012	2013	2015 tavoite
Ennakoarviointimenetelmä on käytössä kunnan päätöksenteossa, väestöllä painotettu %-osuus kunnista	..	39	..	38	70
Terveystiedon edistäminen toteutuu kunnassa (% tavoitearvosta)					
— kuntajohdossa	..	61	..	72	70
— perusterveydenhuollossa	54	..	60	..	70
— liikuntatoimessa	56	..	62	..	70
— perusopetuksessa	..	66	..	68*	70
25-vuotiaan eläkkeelle siirtymisen odote	60,4	60,5	60,9	60,9	62,0
— miehet	60,3	60,4	60,9	60,9	62,0
— naiset	60,4	60,5	60,8	60,8	62,0
Työkyvyttömyyseläkkeiden ikävakioitu alkavuus ¹ 25—62-vuotiailla (työeläkkeet), yhteensä	7,2	7,2	6,3	6,3	6,5
— miehet	7,2	7,1	6,2	6,0	6,5
— naiset	7,2	7,4	6,5	6,6	6,5
Sairauspäivien osuus tehdyistä työ- ja sairauspäivistä (palkansaajat), %	4,5	4,6	4,5	4,7	4,0
— miehet	4,0	3,9	3,8	4,0	3,6
— naiset	4,9	5,2	5,2	5,4	4,4
Työterveyshuollon piiriin kuuluvien työntekijöiden osuus palkansaajana toimivasta työvoimasta, %	..	..	91	91*	95
Työpaikkatapaturmien taajuus (palkansaajat), milj. työtuntia kohden	30,2	31,2	30,3	29,5**	26,0
Korvatut ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt (palkansaajat)	5 485	4 437	4 510*	4 500*	4 560
Vanhempainpäivärahoista isille maksettujen päivien osuus, %	7,1	8,3	8,7	8,8	9,4
Sosiaalimenot/bkt, %	30,6	30,0	31,2	32,5*	30,7*
Sosiaalimenot, €/asukas (vuoden 2010 hinnoin)	10 166	10 143	10 400	10 700*	11 200*
Sosiaalimenojen rahoitus, %					
— verovaroin	46,1	46,0	46,8	46,7*	43,6*
— työnantajat	35,8	35,4	34,8	35,2*	36,0*
— muu	18,1	18,6	18,3	18,1*	20,4*
Sosiaali- ja terveystoimen menojen osuus kuntien kokonaismenoista, %	54,4	54,8	55,3	50,0	47*

Kaikille mahdollisuus hyvinvointiin

Vaikuttavuustavoitteet

- Vähennetään hyvinvointi- ja terveyseroja
- Asiakaskeskeisyys palvelujen lähtökohdaksi
- Uudet palvelujen rakenteet ja toimintatavat
- Vahva sosiaalinen yhteenkuuluvuus

Seurantaindikaattorit	2010	2011	2012	2013	2015 tavoite
Terveytensä huonoksi tai keskinkertaiseksi kokeneiden osuus (25—64 v.), %					
— miehet	36,8	35,6	33,4	35,0	36
— 0—12 vuotta koulutusta	38,8	40,2	38,6	37,4	36
— 13 vuotta tai enemmän koulutusta	30,1	27,6	25,6	29,4	28
— naiset	32,9	32,1	32,8	33,2	32
— 0—12 vuotta koulutusta	36,5	38,6	37,6	40,4	35
— 13 vuotta tai enemmän koulutusta	29,4	27,5	26,9	27,8	29
Nuorten koettu terveys: päivittäin vähintään kaksi oiretta (8.—9. lk), %	17	17	17*	17	16
Vastasyntyneen elinajanodote	80,0	80,4	80,5	80,8*	80,8
— miehet	76,7	77,2	77,5	77,8*	77,5
— naiset	83,2	83,5	83,4	83,8*	83,9
25-vuotiaan elinajanodote					
— miehet	52,6	52,9*	53,2*	53,5*	54,4
— perusasteen koulutus	49,7	50,0*	50,4*	50,8*	51,6
— keskiasteen koulutus	52,4	52,6*	52,8*	53,0*	53,4
— korkea-asteen koulutus	55,9	56,1*	56,3*	56,5*	56,9
— naiset	59,0	59,1*	59,2*	59,3*	61,2
— perusasteen koulutus	56,6	56,6*	56,6*	56,6*	59,5
— keskiasteen koulutus	59,1	59,2*	59,3*	59,4*	59,6
— korkea-asteen koulutus	60,3	60,4*	60,6*	60,7*	61,0
Niiden 75—84-vuotiaiden osuus, jotka kykenevät liikkumaan ulkona yksin ilman vaikeuksia, %					
— miehet	84*	87	86*	87	88
— naiset	78*	79	80*	75	82
Päivittäin tupakoivien osuus, %					
— miehet (25—64-v.)	24,1	23,4	21,0	20,3	20
— naiset (25—64-v.)	15,3	14,9	14,5	13,9	13
— pojat (8.—9. lk)	17	17	15*	15	14
— tytöt (8.—9. lk)	14	14	13*	12	12
Alkoholin kokonaiskulutus, l/as.	10,0	10,1	9,6	9,7	9,3
Ylipainoisten osuus (BMI 25 tai yli) 25—64 v., %					
— miehet	62,7	65,0	63,3	64,6	62
— naiset	48,3	48,3	47,9	47,8	47
Itsemurhien takia menetetyt elinvuodet (PYLL) ikävälillä 25—80 v. (100 000 asukasta kohti)					
— miehet	922	867	802	823*	672
— naiset	290	255	281	242*	203
Pienituloisten ² osuus, %					
— koko väestö	13,7	13,2	11,9	12,0*	11,8
— lapset	11,8	11,1	9,4	9,5*	11,8
Yleisen asumistuen saajat (ruokakunnat), lkm	164 154	167 364	180 665	192 274	170 000
Toimeentulotukea saaneet, lkm					
— kotitaloudet	240 257	239 212	238 373	245 200**	240 000
— henkilöt	375 152	371 898	370 454	381 000**	378 000
— pitkäaikaisesti tukea saaneiden osuus 25—64-vuotiaasta väestöstä, %	2,2	2,2	2,1	2,1*	1,9
— miehet	2,5	2,5	2,4	2,4*	2,2

	2010	2011	2012	2013	2015 tavoite
— naiset	1,8	1,8	1,8	1,8*	1,6
Gini-kerroin (käytettävissä olevat tulot) ³ , %	25,9	25,9	25,5	25,5*	25,5
Nuoret, joilla ei ole perusasteen jälkeistä koulutusta eivätkä ole työssä tai koulutuksessa (eivätkä hoitovapaalla, eläkkeellä tai varusmies- tai siviilipalveluksessa), %	4,8	4,7	4,7	4,7*	4
— 18—24 v. pojat	6,0	5,8	5,8	5,8*	-
— 18—24 v. tytöt	3,6	3,6	3,6	3,6*	-
Naisten säännöllisen työajan ansioiden osuus miesten vastaavista ansioista, %	82,8	83,2	83,1	83,1	85,0
Väestön terveyden seuranta toteutuu perusterveydenhuollossa (% tavoitearvosta)	33	..	32	..	50
Hoitoon pääsy					
— erikoissairaanhoidon yli 6 kk jonotaneita, lkm	1 245	751	938	1 390	300
— odotusaika terveystieteiden vastaanotolle kestää yli 14 pv (% väestöstä)	72	77	81	79	40
— suun terveydenhuolto: yli 6 kuukautta jonotaneita, lkm	12 100	14 000	7 205	5 100	12 000
— psykiatrian erikoissairaanhoidon yli 3 kk odottaneita alle 23-vuotiaita, lkm	136	73	64	55	50
Potilasvakuutuskeskuksen korvaamien potilasvahinkojen määrä	2 212	2 235	2 113	2 387	2 400
Terveydenhuoltoon liittyvät infektiot					
— vastustuskykyiset mikrobitartunnat (MRSA veri/likvor), tapauksia/v.	28	42	30	30	28
— antibioottiresistenssi (Clostridium diff.) tapauksia/v.	4 813	5 382	5 256	4 838	4 800
Vanhusten palveluja saavat 75 vuotta täyttäneistä, %					
— säännöllinen kotihoito	11,8	12,2	11,9	11,9	13
— miehet	8,9	9,3	8,9	9,0	-
— naiset	13,4	13,9	13,5	13,7	-
— tehostettu palveluasuminen	5,6	5,9	6,1	6,5	7
— miehet	3,7	3,9	4,1	4,3	-
— naiset	6,7	7,1	7,3	7,8	-
— vanhainkodit ja terveyskeskusten vuodeosasto	4,7	4,4	3,8	3,1	2
— miehet	3,3	3,1	2,8	2,3	-
— naiset	5,5	5,1	4,3	3,6	-
— omaishoidontuki	4,2	4,4	4,5	4,6	5,5
Vaikeavammaisten palveluasuminen, as./v.	4 310	4 630	4 844	5 274	8 600
Terveyskeskusten lääkäriarvot, %	6,0	6,5	6,3	6,1	3
Merkittävimpien muiden sosiaali- ja terveydenhuollon ammattiryhmien kuin lääkärin arvo, %	3,6	..	3,2	3,2*	3
Ehkäisevien terveyspalvelujen henkilöstömitoitus, % kansallisesta suosituksesta					
— äitiysneuvolalääkärit	..	62	58	66*	80
— lastenneuvolalääkärit	..	20	23	28*	80
— koululääkärit	..	6	10	15*	70
— äitiysneuvolan terveydenhoitajat	..	59	60	62*	95
— lastenneuvolan terveydenhoitajat	..	34	42	45*	95
— kouluterveydenhoitajat	..	75	84	85*	97
Laajat terveystarkastukset toteutuvat (%-osuus terveyskeskuksista)					
— äitiysneuvolassa	..	87	94	95*	99
— lastenneuvolassa	..	84	94	95*	98

	2010	2011	2012	2013	2015 tavoite
— kouluterveydenhuollossa	..	75	95	95*	97
Yli vuoden työttömänä olleet, lkm	54 000	57 200	61 200	73 700	40 000
— miehet	32 900	34 100	36 000	43 300	-
— naiset	21 100	23 100	25 100	30 400	-
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0—17-vuotiaat, %	1,3	1,4	1,4	1,4	1,1
— pojat	1,4	1,4	1,4	1,5	-
— tytöt	1,3	1,3	1,3	1,4	-
Asunnottomat, lkm	7 880	7 570	7 850	7 500	5 400
— miehet	6 490	5 990	5 950	5 700	4 700
— naiset	1 390	1 580	1 890	1 800	700
Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset, lkm	35 715	42 919	40 853	38 026	38 000
Maahanmuuttajataustaisten osuus sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöstä, %	3,6	3,8	3,9*	4,0*	3,8

Elinympäristö tukemaan terveyttä ja turvallisuutta

Vaikuttavuustavoitteet

- Vahvistetaan ympäristön elinkelpoisuutta
- Varmistetaan yhteiskunnan toimivuus erityistilanteissa

Seurantaindikaattorit

	2010	2011	2012	2013	2015 tavoite
Koti- ja vapaa-ajan tapaturmissa kuolleet	2 572	2 453	2 370**	2 346*	2 443
— miehet	1 649	1 610	1 497**	1 482*	1 648
— naiset	923	843	873**	864*	796
Vesivälitteiset epidemiat					
— epidemioiden lkm	2	5	2	4*	1
— sairastuneet henkilöt	38	70	530	220*	50
Ympäristömyrkkyjen pitoisuudet äidinmaidossa (PCDD/F- ja PCB-yhdisteiden kokonaistoksisuusekvi-valenttimäärä)	8*	8*	5,6	5,0*	5
Työeläkevakuutusyhtiöiden, -säätiöiden ja -kassojen vakavaraisuusaste	29,6	22,4	26,4	28,6*	-
Työeläkerahastot/bkt, %	77,7	72,2	77,8	83,8	-

** Ennakkotieto

* Arvio

¹⁾ Työkyvyttömyyseläkkeiden alkavuus kuvaa, kuinka suuri osa ei-eläkkeellä olevista työeläkevakuutetuista on siirtynyt vuoden aikana työkyvyttömyyseläkkeelle (esitetään useimmiten promilleina). Ikävakioitu alkavuus kertoo työkyvyttömyyseläkkeen alkavuudessa tapahtuvista muutoksista siten, että väestön ikärakenteen muuttuminen ei vaikuta siihen.

²⁾ Köyhyysrajan alittaneisiin kotitalouksiin kuuluvien henkilöiden osuus (käytettävissä olevat tulot ovat alle 60 % kaikkien kotitalouksien mediaanitulosta kulutusyksikköä kohden).

³⁾ Gini-kerroin kuvaa muuttujan (tässä tapauksessa käytettävissä olevien tulojen) epätasaisuutta. Mitä suuremman arvon Gini-kerroin saa, sitä epätasaisemmin tulot ovat jakautuneet.

LIITE 2: Erittely henkilötövuosista ja erikseen seurattavat VMBaro-työtyytyväisyysbarometr**Henkilötövuosierittely**

	2012 toteuma	2013 arvio	2014 tavoite	2015 ta- voitetila
Henkilötövuodet yhteensä, josta	704	697	647	547
• maksullinen toiminta	214	209	209	209
• yhteisrahoitteinen toiminta	490	488	438	338

Seurattavat VMBaro-kysymysten indeksit*

	2012 toteuma	2013 toteuma (arvio)	2014 tavoite	2015 tavoitetila
Johtaminen - Töiden yleinen organi-sointi työyhteisössä - Johdon toiminta esi-merkkinä ja suunnan näyttäjänä	Tehty TTL:n oma kysely -	3.22 3.16	Tehdään TTL:n oma kysely	VMBaro - yli valtion vuoden 2014 keskiarvon ja vähintään samat kuin vuonna 2013.
Osaaminen - Tulos- ja kehityskes-kustelujen toimivuus osaamisen kehittämi- sessä - Esimiesten ja johdon antamat mahdollisuu- det uudistua työssä	- -	3.20 3.44		
Työkyky - Työyhteisön avoimuus asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa - Työn innostavuus ja työssä koettu työn ilo	- -	3.29 3.54		

* TTL:ssä toteutetaan joka toinen vuosi VMBaro alkaen vuodesta 2013 ja joka toinen vuosi henkilöstö-
kysely TTL:n valitsemalla tavalla.

LIITE 3: Erittely määrärahoista

Toimintamenot	2013 toteuma	2014 arvio	2015 suunni- telma	2016 TTS*)	2017 TTS*)	2018 TTS*)
Menot (1000 euroa)						
• palkkaukset	41 447	39 377	37 693			
• vuokrat	9 516	9 463	9 243			
• muut kulutusmenot	14 492	14 353	13 553			
• investoinnit	3 306	3 100	2 800			
YHTEENSÄ	67 761	66 293	63 288	60 110	57 902	57 902
Toimintamenomomentille nettoutettavat tulot						
• maksullinen toiminta	21 063	21 217	21 630			
• EU-tulot	2 239	2 200	2 200			
• tulot Suomen Akatemial- ta	480	500	500			
• yhteisrahoitteinen toi- minta	6 630	5 800	5 300			
YHTEENSÄ	30 412	29 717	29 630	29 630	29 630	29 630
Nettomenot	38 349	36 576	33 658			
Talousarvio/kehys	37 964	36 842	33 287	30 480	28 272	28 272
Siirtomäärärahakannan muutos	850	0	0			
Siirtomäärärahakehitys						
• siirtynyt edelliseltä vuo- delta	3 804	4 653	4 653			
• siirtynyt/siirtyvä seuraa- valle vuodelle	4 653	4 653	4 653			

*) kehyspäättös 3.4.2014